

Remiss

Handläggare

Sofia Brockmark
Fiskeregleringsenheten
sofia.brockmark@havochvatten.se

Datum 2021-03-17

Dnr 0945-2021

Enligt sändlistan

Remiss gällande ändrade regler för fiske efter ål i havet

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till föreskrifter och konsekvensutredning. Förslaget gäller dels fastställande av förbudsperiod för fiske efter ål i havet, dels förslag på ändrade regler i syfte att förbättra möjligheterna att kontrollera ålfisket.

Förslaget föreslås träda i kraft den 2021-05-01.

Remissvar ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 2021-04-11.

HaV ser helst att svaret skickas med e-post till havochvatten@havochvatten.se i Wordformat. Ange ärendets diarienummer (0945-2021) i e-postmeddelandets ärendemening.

Havs- och vattenmyndigheten publicerar remissvar från myndigheter, företag och organisationer på sin webbsida. Remissvar från privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur HaV behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på [Havs- och vatten myndighetens webbsida](#).

Eventuella frågor om förslaget i den del det handlar om förbudsperioden kan ställas till Sofia Brockmark, e-post: sofia.brockmark@havochvatten.se eller tel. 010-698 65 81. Frågor om föreslagna regler för förbättrad kontroll kan ställas till Björn Stührenberg, e-post: bjorn.stuhrenberg@havochvatten.se eller tel. 010-698 60 47.

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Mats Svensson efter föredragning av utredarna Sofia Brockmark och Ulrika Parsons. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Niclas Törnell, biträdande avdelningschefen Per Olsson, enhetscheferna Inger Dahlgren och Martin Bjerner, verksamhetsjuristen Catarina Pernheim samt utredarna Björn Stührenberg och Jens Persson medverkat.

Mats Svensson

Sofia Brockmark

Bakgrund och syfte

Förbudsperiod för fiske av ål

Nytt beslut i EU:s ministerråd om förbud att fiska ål under tre månader

EU:s ministerråd har under de tre senaste åren, i samband med diskussionerna om nya fiskekvoter i EU:s vatten, fattat beslut om att varje medlemsland ska fastställa en sammanhängande förbudsperiod för fiske av ål i havet under en period om tre månader. Villkoren i besluten har skiljt sig åt mellan år. Beslutet som togs i december 2020 är likalydande med det beslut som tagits de två senaste åren (2018 och 2019). Det omfattar:

- unionsfiskefartyg och fartyg från tredjeland samt för kommersiellt fiske från land,
- kommersiellt och fritidsfiskad ål i alla EU:s vatten,
- ål i alla livsstadier, och
- en stopperperiod under tre sammanhängande månader, mellan den 1 augusti 2021 och den 28 februari 2022.

Det är Havs- vattenmyndigheten som tar beslut om förbudsperioden i Sverige. Val av period ska meddelas till EU-kommissionen senast den 1 juni 2021.

Status och beståndsutveckling

Europeisk ål (*Anguilla anguilla*) är rödlistad av SLU Artdatabanken (2020) och klassad som Akut hotad (CR) nationellt och internationellt. Rekryteringen av ål har under de senaste femtio åren minskat med 90–95 procent och ligger fortfarande på en kritiskt låg nivå, mycket långt ifrån nivåer som skulle indikera ett hållbart bestånd.

Internationella havsforskningsrådet (ICES) har under flera år påpekat att det finns ett akut behov av att förbättra bevarandeåtgärder i medlemsländernas nationella ålförvaltningsplaner (se nedan). Bristande rapportering och kunskap om bestånd- och rekryteringsförhållanden är några av skälen till att ICES sedan början av 2000-talet gett rådet att försiktighetsansatsen ska appliceras. När försiktighetsansatsen appliceras på ål, ska all mänsklig påverkan som reducerar produktion och utvandring av blankål (fritidsfiske och yrkesfiske på ålens alla livsstadier, vattenkraft, pumpstationer, föroreningar m.m.) reduceras till, eller hållas, så nära noll som möjligt.

Ålbeståndets storlek och utveckling påverkas sannolikt av en rad mänskliga påverkansfaktorer varav vattenkraft och fiske har tydligast effekt på dödlighet¹.

EU-gemensam förvaltning av ål

Sedan 2009 är europeisk ål listad i CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora) appendix II, då arten riskerar att utrotas om inte handeln kontrolleras. Listningen är implementerad i EU:s CITES förordningen (338/97/EG), Bilaga B. EU har en nollkvot för internationell handel (import och export) med europeisk ål sedan 2011. Inom EU måste den som använder levande ål eller produkter av ål kunna styrka att de har lagligt

¹ Fisk- och skaldjursbestånd i hav och sötvatten 2020 — Resursöversikt. Rapport 2021:6. Havs- och vattenmyndigheten

ursprung. Alla som handlar yrkesmässigt eller i förvärvssyfte med levande ål måste ha tillstånd från länsstyrelsen enligt 26 § artskyddsförordningen.

Europeisk ål omfattas av rådets förordning (EG) nr 1100/2007 av den 18 september 2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål, den så kallade ålförordningen. Förordningen ställer krav på medlemsländerna att upprätta nationella förvaltningsplaner för ål. Målet för varje förvaltningsplan ska vara att i ett långsiktigt perspektiv ska minst 40 procent av mängden blankål, som produceras i ett av människan opåverkat bestånd, kunna ta sig ut i havet. När man idag talar om ett av människan opåverkat bestånd använder man oftast den genomsnittliga produktionen på 70-talet som referensnivå, det vill säga åren innan beståndets huvudsakliga nedgång började.

Med tre års intervall ska varje medlemsland rapportera en utvärdering till EU-kommissionen som beskriver vilken effekt genomförda åtgärder har haft. Sedan förordningen antogs har tre rapporteringar (åren 2012, 2015 och 2018) genomförts och lämnats in till EU-kommissionen. En ny treårsrapport ska lämnas in senare i år 2021. Av rapporteringen ska särskilt framgå: andel biomassa av blankål som lämnar medlemsstatens territorium under sin vandring för att leka i förhållande till målnivån; årlig nivå för fiskeansträngningen samt genomförd minskning; nivån för dödlighet förorsakad av faktorer utanför fisket samt genomförd minskning; och mängden ål kortare än 12 cm som fångats samt andelen av denna som använts för olika ändamål.

EU-kommissionen publicerade 2020 en utvärdering av medlemsländernas rapportering². I utvärderingen yttrar EU-kommissionen att trots betydande framsteg med att minska fiskeansträngningen, och trots ett samordnat försök att utveckla en EU-omfattande förvaltningsram, är ålbeståndets tillstånd fortfarande kritiskt och det krävs därför fortsatta och mer ambitiösa åtgärder. EU-kommissionen betonar att ålförordningens genomförande behöver förbättras avsevärt, särskilt när det gäller att hantera icke-fiskerirelaterad dödlighet.

Sverige förvaltningsplan för ål och genomförda åtgärder

Sveriges ålförvaltningsplan godkändes av EU-kommissionen 2009 och har sedan dess legat till grund för den nationella förvaltningen av ål. Förvaltningsplanen består av fyra åtgärdsområden: reglering av fiske, reducerad turbindödlighet för utvandrande blankål, stödutsättningar av blankål samt kontroll och tillsyn. Planen är adaptiv, vilket innebär att förhållandet mellan åtgärdsområdena kan komma att justeras efter behov.

Ett omfattande arbete har genomförts nationellt för att minska fiskets påverkan. År 2007 infördes ett generellt förbud för fiske efter ål. Undantag avser vissa personer som bedriver yrkesmässigt fiske med stöd av särskilt ålfisketillstånd samt vid fiske i vissa inlandsvatten från vilka ålen inte kan ta sig levande till kusten på grund av nedströms kraftverk. Därefter har en succesiv reglering av ålfisket med särskilt tillstånd genomförts. Sedan 2009 är antalet tillåtna redskap begränsade till 2008 års nivå och fiskesäsongens längd begränsades på kust och i inlandsvatten. Från och med 2011 har minimimåttet för ål höjts till 70 cm i insjöar och i Östersjön samt till 45 cm i Öresund och den del av Kattegatt där tillståndsgivet ålfiske är tillåtet. Sedan 2012 är fiske efter ål stängt på den svenska västkusten norr om 56°25' N då det inte längre beviljas några särskilda tillstånd för fiske efter ål längs denna kuststräcka. Fisket stängdes framförallt för att ål som lämnar sina

² https://ec.europa.eu/fisheries/sites/fisheries/files/swd-2020-35_en.pdf

uppväxtområden på västkusten med tillrinnande vattendrag ska kunna bidra till reproduktionen utan att påverkas av fiske, vare sig i Sverige eller i andra länder.

År 2015 tog Havs- och vattenmyndigheten ett principbeslut om att inte bevilja några nya personer tillstånd att fiska ål innan det finns säkra bevis på att beståndet av ål ökar. Förnyat tillstånd beviljas endast de som haft och nyttjat ett tillstånd under föregående år. Antalet personer med tillstånd att fiska ål i havet har minskat med drygt 65 procent mellan 2007 och 2020, från 368 till 122. Sammantaget har åtgärderna bidragit till att fiskets fångster i havet minskat med drygt 80 procent sedan 2007.

Genomförda åtgärder för att minska påverkan från turbinrelaterad dödlighet i vattenkraftverk ligger långt ifrån det uppsatta målet i den nationella förvaltningsplanen³. Vattenkraften påverkar i hög grad dödlighet för utvandrande blankål och förhindrar naturlig uppvandring av ålyngel i inlandsvatten. Även om dödligheten vid varje vattenkraftverk kan variera så är den sammanlagda dödligheten efter flera kraftverkspassager generellt hög. Det är därför viktigt att det långsiktiga åtgärdsarbetet med delar i nuvarande förvaltningsplan som behandlar påverkan från vattenkraft effektiviseras, inte minst i pågående arbete med nationell plan för omprövning och framtagande av moderna miljövillkor för vattenkraften. Det pågår ett brett arbete på Havs- och vattenmyndigheten inom Programmet vattenkraft och vattenmiljö, där genomförande av ålförordningen är ett av flera delprogram.

Inom ramen för ålförvaltningsplanen har ålyngel importerats och satts ut. Stödutsättningarna har under senaste åren prioriterats i områden på Västkusten, i inlandsvatten med fria vandringsvägar och i inlandsvatten där blankålsproduktionen bedömts vara betydande. Havs- och vattenmyndigheten betraktar utsättning av ålyngel som en beståndsbevarande åtgärd för att på kort sikt stärka och/eller upprätthålla produktion av utvandrande blankål från svenska vatten till dess att mer permanenta åtgärder vidtagits⁴.

Åtgärder för att förbättra möjligheter till kontroll och tillsyn sammanfattas separat nedan.

Den europeiska ålen utgör ett bestånd och dess utbredningsområde sträcker sig över stora delar av Europa. En förutsättning för att beståndet långsiktigt ska ha möjlighet att återhämta sig är dock att åtgärder också vidtas inom hela ålens utbredningsområde.

Nationellt genomförande av tidigare förbudsperioder

De svenska förbudsperioderna har genomförts under den 1 november till den 31 januari under samtliga tre år sedan 2019/2020. Förbudet är infört genom föreskriftsändringar i bilaga 10 till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön.

Inför framtagandet av förbudsperioden har Havs- och vattenmyndigheten gjort en sammanvägd bedömning av effekterna av de tidigare förbudsperioderna för fiske av ål, åtgärder som genomförts inom ramen för den nationella ålförvaltningsplanen för att reducera fiskets påverkan samt möjlighet för den blankål som vandrar ut genom Öresund att bidra till reproduktion.

Eftersom fisket i huvudsak bedrivs riktat efter utvandrande blankål skiljer sig fisket i tid mellan olika kustområden anpassat efter ålens vandring. Generellt sker fisket tidigare i de norra delarna av Östersjön och senare i de sydliga och sydvästra delarna av Östersjön. Förbudsperioderna från

^{3,4} Havs- och vattenmyndighetens analys av behovet att revidera den nationella förvaltningsplanen för ål. Havs- och vattenmyndighetens rapportering av regeringsuppdrag 2015-12-01.

november och framåt påverkar därför framförallt det fiske sker i sydvästra delarna av Östersjön och Öresundsområdet.

De tre åren (2015-2017) innan förbudsperioderna infördes var den genomsnittliga ålfångsterna av blank- och gulål i svenskt kustfiske 162 ton. Drygt 47 ton, motsvarande ca 30 procent av ålen fiskades i Öresundsområdet (Ices delområde 23). Drygt 90 procent av den totala fångsten i Öresund landades under den föreslagna förbudsperioden, dvs. mellan den 1 november och den 31 januari.

Under de senaste tre åren (2018-2020) med förbudsperioder för fiske (1 november till 31 januari) fångades i genomsnitt 106 ton ål i svenska kustvatten. Det är en minskning med drygt 35 procent jämfört med åren (2015-2017) innan förbudsperioderna. Noterbart är att de rapporterade landningarna under de två senaste åren (2019 och 2020) minskade med 46 respektive 49 procent jämfört med den genomsnittliga fångsten åren 2015-2017. Att fångsten inte minskade under 2018 jämfört med referensperioden, trots genomförd förbudsperiod, var sannolikt en effekt av mellanårsvariation och gynnsamma väderförhållanden som bidrog till goda fångster. Sammanfattningsvis, under förutsättning att fiskemönster, väderförhållanden eller pågående pandemi inte påtagligt ändrar förutsättningarna för kommande förbudsperiod (2021/2022), förväntas förslaget medföra reducerade fångster i samma storleksordning som fisket två tidigare år.

Kontroll av regelefterlevnaden i ålfisket

Nuvarande regler för fiske efter ål i havet

Enligt nuvarande regler tillåts fiske efter ål i svenska kustområden den fiskelicensinnehavare som beviljats ett särskilt tillstånd att fiska ål enligt bilaga 10 i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. I Östersjöns delområden 23–30 får tillståndsgivet fiske med rörliga redskap bedrivas från och med den 1 maj till och med den 14 september, eller under en sammanhängande period av 90 dagar. Sker fisket med fasta redskap ska det ske under en sammanhängande period på 90 dagar. I Kattegatt får tillståndsgivet fiske bedrivas från och med den 1 maj till och med den 14 september eller under en sammanhängande period av 60 dagar. Fiskestopp råder dock under tre månader per år och då får inget ålfiske bedrivas. Gemensamt gäller också att fisket efter ål genast ska upphöra när den sammanlagda ålfångsten i det tillståndsgivna fisket uppgår till åtta ton.

Olika mått för minsta referensstorlek för bevarande gäller i olika områden. I Östersjöns delområde 24–30 ska ål vars längd understiger 70 cm återutsättas och i delområde 23 samt norr om delområde 23 ska ål vars längd understiger 45 cm återutsättas. Förnyat tillstånd kan enbart beviljas den som haft och nyttjat ett tillstånd under föregående år. I samband med redovisningen av Havs- och vattenmyndighetens regeringsuppdrag 2015 tog myndigheten ett principbeslut om att inte bevilja några nya personer tillstånd att fiska ål innan det finns säkra bevis på att beståndet av ål ökar.

Fortsatta svårigheter i kontrollarbetet

Under 2020 infördes två nya krav kopplat till ålfisket. Dels var det krav på förhandsanmälan vid ankomst till kaj med fångst ombord, i syfte att möjliggöra en landningskontroll. Dels var det krav på positionsrapportering av sumpar.

Trots dessa åtgärder, vilka avsevärt ökade fiskerikontrollens möjligheter att kontrollera efterlevnaden i ålfisket, finns områden som efter utvärdering av föregående års kontrollarbete är i behov av förändringar. De nu remitterade förslagen är förbud att landa ål från och med 14 dagar efter tillåten fiskeperiod, förlängd tid vid anmälan om landning vid de tillfällen då landning inte sker i samband med ankomst till hamn samt positionsrapportering av sumpar i samband med att sumpen placeras i vattnet.

De remitterade förslagen syftar till att minska risken för illegalt ålfiske och öka möjligheten för myndigheten att kontrollera regelefterlevnaden.

Förslag och motivering av förbudsperiod

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att förbjuda fiske efter ål under samma tremånadersperiod som tidigare tre åren, dvs från den 1 november 2021 till den 31 januari 2022, med bakgrund av nedanstående skäl.

Det svenska kustfisket efter ål bedrivs i huvudsak riktat efter utvandrande blankål. De rapporterade fångsterna de senaste två åren (2019 och 2020) ligger på 84.6 respektive 85.6 ton. Det är en minskning med drygt 45 procent jämfört med ett genomsnitt av rapporterad fångst åren (2015-2017) innan förbudsperioden infördes. Under förutsättning att fiskemönster, väderförhållanden eller pågående pandemi inte påtagligt ändrar förutsättningarna för kommande förbudsperiod (2021/2022), förväntas förslaget medföra att fångster i samma storleksordning som fisket två tidigare år. Att införa förbudet under den sista valbara perioden har störst ekonomiskt påverkan framförallt för de sju yrkesfiskare som fiskar i Öresund.

Fisket följer ålens lekvandring och sker tidigare i de norra delarna av Östersjön och senare i de sydliga och sydvästra delarna av Östersjön. Eftersom fisket efter ål på västkusten är förbjudet sedan 2012 bedömer Havs- och vattenmyndigheten att den blankål som passerar kustområden i Öresund har goda möjligheter att vandra utan att ytterligare påverkas från vare sig svenskt eller andra länders fiske, förutsatt att grannländerna väljer samma stopperperiod. Havs- och vattenmyndigheten har en kontinuerlig dialog med Danmark och ambition om att harmonisera förbudsperioderna. Danmark har under de senaste två åren fattat politiskt beslut om att lägga förbudsperioden med start från den 1 december, vilket är en månad senare än den svenska perioden startar. Att Danmark och Sverige inför olika stopperperioder är problematiskt eftersom det kan påverka åtgärdens förväntade effekt i form av ökat antal utvandrande blankålar. Frågan är särskilt aktuell för fisket i Öresund där svenskt och danskt fiske till stor del är gemensamt. Analyser av det danska yrkes- och fritidsfisket av ål i Öresund åren (2018-2020) visar dock inte att danskt fiske har ökat under november månad för de år då det svenska fisket varit stoppat. Analyserna tyder snarare på att även det danska fisket i Öresund minskat under de senare åren.

Havs- och vattenmyndighetens val av period grundar sig på en samlad bedömning av vilken period som förväntas ge störst effekt på mängden utvandrande blankål från Öresunds kustområden, samtidigt som hänsyn tas till att Sverige redan genomfört och planerar att genomföra ett betydande åtgärdsarbete för att begränsa dödlighet från bl.a. fiske och vattenkraft inom ramen för den nationella ålförvaltningsplanen. Påverkan från svenskt fiske på det utvandrande beståndet av blankål från Östersjön bedömdes enligt den senaste utvärderingen av den nationella ålförvaltningsplanen 2018 även ligga inom ramen för beståndets långsiktiga återhämtning förutsatt att åtgärder vidtas inom övriga delar av ålens utbredningsområde. Eftersom beståndets återhämtning tar tid och inga nya personer beviljas tillstånd för fiske efter ål förväntas antalet tillstånd såväl som påverkan från fisket minska kontinuerligt.

ICES senaste råd säger att "när försiktighetsansatsen appliceras på ål, ska all mänsklig påverkan som reducerar produktion och utvandring av blankål (fritidsfiske och yrkesfiske på alla stadier, vattenkraft, pumpstationer, föroreningar m.m.) reduceras till, eller hållas, så nära noll som möjligt". I rådgivning från den 8 maj 2017 gör ICES också bedömningen att åtgärder direkt riktade mot blankål sannolikt ger snabbast effekt på lekbiomassan.

I enlighet med artikel 9 i ålförordningen rapporterade Sverige i juni 2018 en utvärdering av de nationella åtgärderna i ålförvaltningsplanen till EU-kommissionen. I utvärderingen analyserades effekten av alla åtgärder som genomförts. Inom myndighetens arbete i syfte att bidra till ålbeståndets långsiktiga återhämtning ingår, utöver reglering av fisket, bl.a. beaktande av förnyade miljövillkor i tillstånd för vattenkraft, beställning av vetenskapligt underlag och utvärdering åtgärdernas effekter, samverkansprojekt med kraftindustrin, strategi för utsättning av ålyngel samt samverkan mellan myndigheter för att utveckla och effektivisera tillsyn och kontroll av fiske och handel med ål.

I utvärderingen av medlemsländernas rapportering av ålförvaltningsplanerna för 2020 yttrar EU-kommissionen att trots betydande framsteg vad gäller att minska fiskeansträngningen, och trots ett samordnat försök att utveckla en EU-omfattande förvaltningsram, är ålbeståndets tillstånd fortfarande kritiskt och det krävs därför fortsatta och mer ambitiösa åtgärder. Ålförordningens genomförande behöver förbättras avsevärt, särskilt när det gäller att hantera icke-fiskerirelaterad dödlighet.

En återhämtning av ålbeståndet är en gemensam angelägenhet som kräver en effektivt samordnad insats över hela artens utbredningsområde. Myndigheten arbetar därför även med andra länder inom ramen för bl.a. de regionala havsmiljökonventionerna och konventionen för migrerande arter (CMS) för att förbättra kunskapen om beståndet och samordna åtgärder.

Förslag och motivering av kontrollåtgärder

Landningsförbud

Fiskerikontrollen uppmärksammade föregående säsong att förhandsanmälningar skedde långt efter att tillåten fiskeperiod var slut. Då fångsten kan förvaras i sump efter fiskeförbud kunde inte fiskerikontrollen avgöra om fångsterna som landades var legalt eller illegalt fiskade. I syfte att minska risken för att illegalt fiske bedrivs efter tillåten fiskeperiod, föreslår Havs- och vattenmyndigheten att bestämmelse om landningsförbud införs från och med 14 dagar efter tillåten fiskeperiod. Tiden om 14 dagar har sin grund i uppgifter från kontrollanter, SLU samt fiskare om hur länge en ål som längst bör förvaras i sump.

Förhandsanmälan- ankomst och landning

Kravet om förhandsanmälan gäller idag vid ankomst till hamn med fångst ombord eller vid landning av fångst i svensk hamn. Det är vanligt att ålfisket vittjar sina ryssjor för att sedan förvara fångsten i sump invid kaj/hamnplats innan fångsten landas. Tidigare har fångst som förvarats i sump vid kaj ansetts som landad. Det har visat sig olämpligt då det bidragit till stora svårigheter för fiskerikontrollen att utföra landningskontroller. Kravet på förhandsanmälan har

också uppfattats otydligt gentemot fisket och inneburit att fisket tillämpat förhandsanmälan på olika sätt när de placerat fångst i sump och senare landat fångsten.

Fiskerikontrollens uppgift är att kontrollera regelefterlevnaden. Då olika kontrollmoment krävs i olika situationer kan detta leda till olika kontrolltillfällen trots att det i grunden handlar om en och samma fiskeres. Det vanligaste tillvägagångssättet vid ankomst till hamn med fångst ombord är att landning sker i samband med ankomst. En landningskontroll kan då inkludera alla viktiga moment, såsom kontroll av loggbok, fångstmängd, minimimått etc. Ålfisket ser dock annorlunda ut, då ett vanligt tillvägagångssätt är att fartygen ankommer hamn med fångst ombord som sedan placeras i sump vid kaj innan landning och vidare försäljning. Här behöver fiskerikontrollen flera tillfällen för att kontrollera alla delar i fiskeverksamheten. Vid ankomsten kontrolleras att rätt person, dvs tillståndsinnehavaren, är den person som vittjat redskapen och tar med sig fångsten till hamn. I förhandsanmälan ska fångstmängder uppges och vid ankomst kan då kontrollen även uppskatta om fångstmängden som placeras i sump stämmer med angiven fångstmängd i anmälan. En uppskattning av tillåtna minimimått kan även göras innan ålen sumpas. Däremot kan inte fiskerikontrollen i detta skede kontrollera de exakta fångstmängderna som landas och sedan säljs vidare. Den kontrollen måste ske vid det specifika landningstillfället, då fångsten även ska vägas. Vid landningskontrollen har även Havs- och vattenmyndigheten större möjlighet att få information om köpare, vilken kan användas i handelskontrollen.

Vid dessa tillfällen, då fångsten inte landas i samband med ankomst, finns två möjliga kontrolltillfällen; dels vid ankomst och sumpning dels vid landning från sump. I förhandsanmälan ges möjlighet att ange en senare landningstid. Om det inte är möjligt att ange landningstid vid anmälningstillfället, kan den anmälas via telefon till FMC vid senare tillfälle. Idag krävs att en sådan anmälan om landningstid sker senast en timme innan landning påbörjas. Bestämmelsen grundar sig dock på de fiskerier där landning avbrutits eller skjutits upp av olika anledningar, men ändå sker nära i tiden för ankomsten. I ålfisket kan ankomst och landning ske med flera dagars mellanrum. Havs- och vattenmyndigheten föreslår därför i denna remiss att tiden ska utökas till senast två timmar innan landning påbörjas för att kontrollanterna ska ha en ökad möjlighet att hinna ta sig till landningsplatsen. Anmälningstiden på två timmar ska bara gälla landning av ål och inte landningar av andra arter.

Positionsrapportering för sumpar

Enligt det införda kravet om positionsrapportering ska positioner anmälas till Havs- och vattenmyndigheten i samband med anmälan av ålfiskestart eller i annat fall innan ålen placeras i sumpen. Havs- och vattenmyndigheten ser ett stort behov av att få tillgång till uppgifterna om sumparnas position, men vill föreslå en revidering av när dessa positioner ska rapporteras. För att fiskerikontrollen ska kunna arbeta så effektivt som möjligt föreslås därför att positionerna ska rapporteras tidigast då sumpen placeras i vattnet och senast två timmar efter att sumpen placerats i vattnet. Detta oavsett om fiskeperioden för den aktuella fiskelicensinnehavaren har påbörjats eller inte. Genom att införa en positionsrapportering mer eller mindre i realtid kan fiskerikontrollen lättare identifiera de sumpar som används illegalt, t ex vid tillfällen då sumpen har markerats med uppgifter från en licensinnehavare trots att denne inte använder sumpen. Uppgifterna om sumparnas positioner har tidigare förmedlats till Havs- och vattenmyndigheten genom ett webbformulär på myndighetens hemsida. Myndigheten har dock för avsikt att istället ta emot dessa uppgifter genom att fiskelicensinnehavaren ringer till FMC. Förfarandet innebär att

positionerna kan anmälas till FMC utan tillgång till internet. Att anmäla sumparnas positioner inom två timmar anses därför som en rimlig åtgärd för att minska risken för illegalt fiske.

Havs- och vattenmyndighetens föreslagna föreskriftsändringar med motivering

Föreskrifter som berörs

- Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön (förbudstid)
- Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet (förhandsanmälan och sumpring)

Bemyndigande

2 kap. 7 § och 5 kap. 1 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

Ikraftträdande

Föreskriftsförslagen föreslås träda ikraft den 1 maj 2021.

Bilaga 10, FIFS 2004:36 – förbudsperiod och landningsförbud

Fiske efter ål med stöd av särskilt tillstånd

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>A. Gemensamma bestämmelser</p> <p>1. En befälhavare som har ett särskilt tillstånd att fiska efter ål, får beviljas ett förnyat tillstånd efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>2. För att erhålla förnyat ålfisketillstånd ska föregående års tillstånd ha nyttjats. Om särskilda skäl föreligger kan tillstånd medges även om detta villkor inte är uppfyllt.</p> <p>3. Ett ålfisketillstånd ska förenas med villkor om redskapstyp, antal redskap och plats för fiskets bedrivande. Tillståndet får omfatta endast de redskapstyper och de antal redskap som beviljats i tillstånd för ålfiske under åren 2009-2010. Byte av fiskeplats kan medges efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>4. Havs- och vattenmyndigheten kan i tillståndet föreskriva ytterligare villkor.</p> <p>5. Fångsten av ål ska i tillståndsgivet fiske rapporteras till Havs- och vattenmyndigheten enligt bestämmelserna i Havs- och</p>	<p>A. Gemensamma bestämmelser</p> <p>1. En befälhavare som har ett särskilt tillstånd att fiska efter ål, får beviljas ett förnyat tillstånd efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>2. För att erhålla förnyat ålfisketillstånd ska föregående års tillstånd ha nyttjats. Om särskilda skäl föreligger kan tillstånd medges även om detta villkor inte är uppfyllt.</p> <p>3. Ett ålfisketillstånd ska förenas med villkor om redskapstyp, antal redskap och plats för fiskets bedrivande. Tillståndet får omfatta endast de redskapstyper och de antal redskap som beviljats i tillstånd för ålfiske under åren 2009-2010. Byte av fiskeplats kan medges efter ansökan hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>4. Havs- och vattenmyndigheten kan i tillståndet föreskriva ytterligare villkor.</p> <p>5. Fångsten av ål ska i tillståndsgivet fiske rapporteras till Havs- och vattenmyndigheten enligt bestämmelserna i Havs- och</p>

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.</p> <p>6. Fisket efter ål ska genast upphöra när den sammanlagda ålfångsten i det tillståndsgivna fisket uppgår till 8 000 kilogram.</p> <p>7. Fiske efter ål får inte bedrivas under perioden från och med den 1 november 2020 till och med den 31 januari 2021.</p> <p>-----</p>	<p>vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2018:11) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.</p> <p>6. Fisket efter ål ska genast upphöra när den sammanlagda ålfångsten i det tillståndsgivna fisket uppgår till 8 000 kilogram.</p> <p>7. Fiske efter ål får inte bedrivas under perioden från och med den 1 november 2021 till och med den 31 januari 2022.</p> <p>8. Ål som fiskas under tillåten fiskeperiod får inte landas senare än 14 dagar efter fiskeperiodens slut.</p> <p>-----</p>

Motivering

Förbudsperiod

I enlighet med det beslut om ett internationellt ålfiskeförbud som EU:s ministerråd tog i december 2020, föreslår Havs- och vattenmyndigheten att Sveriges förbudsperiod för 2021/2022 ska läggas mellan den 1 november 2021 och den 31 januari 2022. För utförligare bakgrund, se avsnittet Förslag och motivering av förbudsperiod, s. 7.

Landningsförbud

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att det införs en bestämmelse som begränsar möjligheten att sumpas och landas ål efter det att det inte längre är tillåtet att fiska ål i syfte att minska risken för illegalt fiske efter tillåten fiskeperiods slut. Idag kan fångst landas efter tillåten fiskeperiod och det går inte att avgöra om ålen fiskats illegalt eller om ålen fiskats innan fiskeperiodens slut och sedan förvarats i sump fram till landning. Enligt uppgift från fiskekontrollanter, SLU samt fiskare är det oftast inte lämpligt att förvara ål i sump längre än 14 dagar, varför den tidsperioden föreslagits.

HVMFS 2018:11

6 kap. 7 §

Tidpunkt för ankomst till hamn och landning

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>Fartyget får inte ankomma hamn före den tid som angetts i förhandsanmälan och inte heller ankomma hamn mer än en timme efter den tid som angetts i förhandsanmälan. På begäran av befälhavaren per telefon kan FMC medge tidigare eller senare ankomst till hamn. Befälhavaren får senarelägga tidpunkt för ankomst till hamn utan medgivande från FMC, men inte efter det att anmäld ankomsttid plus en timme har passerat.</p> <p>Fartyget ska påbörja landning i anslutning till ankomst till hamn, om inte befälhavaren i samband med förhandsanmälan om ankomst till hamn till Havs- och vattenmyndigheten har anmält någon annan tidpunkt för påbörjande av landning.</p> <p>Om landningen inte kan påbörjas i anslutning till ankomst till hamn eller annan anmäld tidpunkt, eller om landningen avbryts för att återupptas vid annat tillfälle, ska fartygets befälhavare anmäla nytt beräknat datum och klockslag för landning eller återupptagen landning till FMC per telefon. Nytt beräknat datum och klockslag för landning eller återupptagen landning ska anmälas till FMC per telefon minst en timme innan ny landningstidpunkt, om inte FMC medger kortare frist.</p>	<p>Fartyget får inte ankomma hamn före den tid som angetts i förhandsanmälan och inte heller ankomma hamn mer än en timme efter den tid som angetts i förhandsanmälan. På begäran av befälhavaren per telefon kan FMC medge tidigare eller senare ankomst till hamn. Befälhavaren får senarelägga tidpunkt för ankomst till hamn utan medgivande från FMC, men inte efter det att anmäld ankomsttid plus en timme har passerat.</p> <p>Fartyget ska påbörja landning i anslutning till ankomst till hamn, om inte befälhavaren i samband med förhandsanmälan om ankomst till hamn till Havs- och vattenmyndigheten har anmält någon annan tidpunkt för påbörjande av landning.</p> <p>Om landningen inte kan påbörjas i anslutning till ankomst till hamn eller annan anmäld tidpunkt, eller om landningen avbryts för att återupptas vid annat tillfälle, ska fartygets befälhavare anmäla nytt beräknat datum och klockslag för landning eller återupptagen landning till FMC per telefon. Nytt beräknat datum och klockslag för landning eller återupptagen landning ska anmälas till FMC per telefon minst en timme innan ny landningstidpunkt, om inte FMC medger kortare frist. <i>Vid landning av ål gäller dock att anmälan ska ske minst två timmar innan ny landningstidpunkt.</i></p>

Motivering

För att möjliggöra landningskontroll i de fall landningen av ål inte sker i samband med ankomst till hamn bör tidpunkten för en anmälan om ny tid för landning av ål vara två timmar för att Havs- och vattenmyndighetens kontrollanter tidsmässigt ska hinna ta sig till landningsplatsen. Då vissa kontrollmoment endast kan utföras vid själva landningen och inte när ålen placeras i sump vid kaj, finns behov av ett kontrolltillfälle när fartyget ankommer hamn och ett där fångsten landas.

HVMFS 2018:11**8 kap. 2 a §***Positionsuppgifter om sump*

<i>Nuvarande lydelse:</i>	<i>Föreslagen lydelse:</i>
<p>En innehavare av ett ålfisketillstånd ska till Havs- och vattenmyndigheten anmäla positionerna för de fisksumpar som tillståndshavaren avser att använda för att sumpå ålen. Positionerna ska anges i hela grader och minuter med två decimalers noggrannhet redovisade i WGS84-format.</p> <p>Uppgifter om var sumparna är utplacerade ska lämnas till Havs- och vattenmyndigheten <i>i samband med den anmälan som en tillståndsinnehavare ska göra enligt 2 § eller i annat fall innan ålen placeras i sumpen.</i></p>	<p>En innehavare av ett ålfisketillstånd ska till Havs- och vattenmyndigheten anmäla positionerna för de fisksumpar som tillståndshavaren avser att använda för att sumpå ålen. Positionerna ska anges i hela grader och minuter med två decimalers noggrannhet redovisade i WGS84-format.</p> <p>Uppgifter om var sumparna är utplacerade ska <i>årligen</i> lämnas till Havs- och vattenmyndigheten <i>senast två timmar efter det att sumpen placerats i vattnet, flyttats till en ny position eller tagits upp innan fiskeperiodens slut. Anmälan får ske tidigast vid den tidpunkt då sumpen placeras i vattnet.</i></p>

Motivering

Bestämmelserna om ålfisketillståndsinnehavarens skyldighet att anmäla positionerna för sina sumpar utökas på så vis att uppgifterna ska lämnas årligen samt i anslutning till att sumparna läggs i vattnet, flyttas eller tas upp. Syftet med förslaget är att öka möjligheten för fiskerikontrollen att i realtid undersöka om en sump används till legalt eller illegalt fiske. Om en sump t ex märkts med en tillståndsinnehavares uppgifter, men då detta inte har anmälts till Havs- och vattenmyndigheten, kan detta leda till misstanke om att det inte är rätt person som nyttjar sumpen.

Bilagor:

1. Konsekvensutredning
2. Sändlista